

Békés Városi Jantyik Mátyás Múzeum állományvédelmi stratégiája/terve

Műtárgyvédelem

A műtárgyvédelem a múzeumi tevékenységek alapfeladata. A kulturális javak megővését, a muzeális emlékek tudományos, történeti, művészeti értékeinek minél hosszabb időn át történő megőrzését szolgálja mind kiállítási, mind raktári körülmények között. Ezen tevékenység végrehajtása restaurálással és megelőző műtárgyvédelemmel történik, aminek a szakmai irányítása, végrehajtása a műtárgyvédelmi szakember munkakörének része. A restaurálási munkák a gyűjtemény egészéhez képest jelentősek, mivel nemcsak a kiállításához és a muzeológusok publikálási tevékenységéhez kapcsolódnak, hanem már a tárgyaknál a múzeumba kerülést követően fontos szerepet kap. A szakembernek és a múzeum dolgozóinak a rendszeresen elvégzendő és ismétlődő feladatok mellett fő tevékenysége még a gyűjteményi raktárakban és a kiállító helyeken a műtárgykörnyezet folyamatos javítása és a preventív állományvédelem fokozása.

Állományvédelem

1. Kiállítási műtárgyvédelem

A Békés Városi Jantyik Mátyás Múzeumnak 4 kiállítóhelye, illetve ezeken belül két raktározási célra is szolgáló ingatlana van. A kiállítási terek műtárgykörnyezete változó, az egyes épületeken belül található kiállítóterek klimatikus körülményei viszonylag optimálisnak nevezhető. Az intézmény rendszeresen kölcsönöz más közgyűjtemények részére is kulturális javakat, ehhez viszont elengedhetetlen a kiállítási környezet alkalmasságának vizsgálata, mivel nem ismertek minden esetben a műtárgykörnyezeti feltételek.

Állandó kiállítóhely: Nagyház (Széchenyi tér 6.): 8 teremben a településre és környékére jellemző néprajzi, történeti és természeti kiállítás látható. Tájház (Durkó utca 8.): 19-20. századi módosgazda porta. Iskolamesteri lakás (Petőfi utca 41.): 19. század végi tanítói lakás berendezése, ami nem látogatható kiállítóhely, működés engedéllyel nem rendelkezik. Egyik állandó kiállítóhely sem rendelkezik fűtéssel.

Az állandó kiállításokon a következő változtatásokat szükséges megtenni:

- A kiállítótermek ablakainak UV fóliázása
- A tárgyak bemutatására leginkább alkalmas installációs rendszer kialakítása és fejlesztése.
- A tárgyak megvilágítása a megelőző műtárgyvédelem szempontjai szerint.

Időszakos kiállítóhely: Békési Galéria (Széchenyi tér 4.): két teremben néprajzi, történelmi és képzőművészeti tárlatok. Rendszeres külső helyszín: Békési Polgármesteri Hivatal: évi 2-4 folyosótárlat, ami néprajzi és történelmi tárlatoknak ad helyet.

Az időszaki kiállításokon a következő változtatásokat szükséges megtenni:

- A tárgyak bemutatására leginkább alkalmas installációs rendszer kialakítása és fejlesztése.
- A tárgyak megvilágítása a megelőző műtárgyvédelem szempontjai szerint.

2. Raktáron lévő műtárgyak, megelőző műtárgyvédelme

Két épületben vannak kialakított raktárhelyiségek. A Nagyház emeleti részen (kétszintes padlástér) a múzeum tárgyi gyűjteményi raktára található, ahol főleg néprajzi, történelmi és helytörténeti tárgyak lettek elhelyezve. A hosszú nyitott polcsorokon kategorizálva, egy részén molinóvászonnal eltakarva vannak elhelyezve a tárgyak.

A Békési Galéria kisebb helyiségeiben az alábbi raktárak lettek kialakítva: textilraktár, dokumentum- és fotóraktár, képraktár, régészeti raktár. A textil- és a képraktárban speciálisan erre a célra készített fa-, illetve fém tárolókon vannak elhelyezve a kulturális javak. A dokumentum- és fotóraktárban nyitott fémpolcokon, a régészeti raktárban nyitott fapolcokon dobozban vannak elhelyezve a tárgyak.

Állandó műtárgyvédelmi feladatok a gyűjteményi raktárakban:

- Megelőző műtárgyvédlem: az állománygyarapítással a múzeumba került tárgyak a megfelelő kezelések elvégzéséig (tisztítás, fertőtlenítés, konzerválás) a gyűjteményi raktáraktól elkülönülten („karantén”) kerülnek elhelyezésre.
- Gyűjteményi raktárak rendszeres és szakszerű takarítása.
- A szabad polcon elhelyezett tárgyak molinóvászonnal való takarása.
- A biológiai kártevők elleni évenkénti többszöri védekezés gázosítása, illetve csapdák beszerzésével, kihelyezésével, illetve megfigyelésével.
- A gyűjteményi raktárak rendszeres hőmérséklet és páratartalom ellenőrzése.
- Gyűjteményi raktárak, kiállítóhelyek vagyónvédelme.
- Műtárgykölcsönzésekben a kölcsönadott tárgyak műtárgy- és vagyónvédelmi szempontjainak érvényesítése.

A gyűjteményi raktárakban elérendő állományvédelmi stratégiai célok:

- A múzeumi raktárak, kiállítóhelyek klimatikus viszonyainak megfelelő kialakítása (hőmérséklet, páratartalom, megvilágítás).
- A múzeumban őrzött műtárgyak a tárgytypusnak megfelelő igényeket biztosító raktárakban, szekrényekben, tárolókban, dobozokban történő elhelyezése.
- Elavult csomagolóanyagok (pl. savas doboz/papír, műanyagfólia) eltávolítása és savmentes csomagolóanyagokkal történő kiváltása.
- Műtárgyvédelmi eszközök beszerzése és üzemeltetése.

Békés, 2021. április 22.

Sápiné Turcsányi Ildikó

Sápiné Turcsányi Ildikó

múzeumigazgató